

Poštnina plačana v gotovini.

KRES
FANTOVSKI LIST
1932
5

KRES

FANTOVSKI LIST

Uprava »Kresa« je v Ljubljani, Ljudski dom. / Na ta naslov naj se naroča in plačuje list ter pošiljajo rokopisi in sploh vsa druga sporočila. / Letna naročnina: za posamezne naročnike 20 Din; za skupne naročnike po odsekih 18 Din. / Račun poštne hranilnice: Ljubljana 15.521. // Telefon: Ljubljana štev. 34-98.

Lojze Golobič:

Naša rana

Nisem abstinent in ne bom, ker vsako pretiravanje se mi zdi nespametno; ampak za zmerno pitje sem, po potrebi, po pameti! Vsaka stvar, ki je čezmerna, ne odgovarja svojemu namenu, ni lepa, stopila je s poti, katero ji je utrl Bog. Seveda če se kdo popolnoma vzdrži iz lastnega nagiba, iz višjih ciljev, da n. pr. vzame to kot tiho žrtev, je to nekaj drugega. To je prelepa žrtev. Toda o tem govoriti našim ljudem, ki rastejo, žive in umirajo v goricah, je udarec v vodo. Naši ljudje ne znajo piti; pijo preko mere in pameti in to pušča sled strašnih posledic. Naše ljudi moramo najpreje pošteno, zmerno naučiti piti in jim pri tem kazati s prstom na pretresljive dogodke, ki slede prekomernemu pitju. Po tej poti bo šlo. Povedati jim, da je pijanost sramoten madež za človeka. Tega namreč fantje, ki prihajajo na nabor in na razna proščenja, ne čutijo. Ravno nasprotno zavest imajo. Moj Bog, tudi ženske so mnogokrat med njimi vinjene. Tega kulturna dežela ne bi smela prenesti.

Strašne posledice gredo za sobotnimi in nedeljskimi krčmami. Prokletstvo naših ljudi. Vsi govori in članki zvene preko blaznic in bolnic in ječ, kamor morajo ljudje, ki so vinjeni zločine storili in pa jim je za zmerom pamet odpovedala. Kdo bo sešel prerane grobove? Fant, mlad, poln nad in ciljev, je morda prvič stopil s tovariši v krčmo. Hotel je pač biti fant. Prepirl in noži in smrt... Najmanj je bil kriv, a ni se več vrnil. In bol materina, ki je izgubila sina!

In ono strašno: otroci, ki niso krivi, so že določeni, kako bodo umrli... Niso bili v ljubezni spočeti. In z vsemi hibami so prišli na svet. In že mladim ustom starši nalivajo vino. Ne vedo, da nalivajo strup. Kolikrat sem se zgrozil nad tako ljubeznijo tudi v svoji domovini! Vzgaajo se pijanci, silniki, ubijalci in prevratneži vseh vrst.

Pa kdo bi vse te velike stvari našteval, ko n. pr. sin vzdigne krvavo roko nad očetom ali materjo! To pišejo vsak dan časopisi. Po tem nas poznajo vzhodni in južni sosedje. Dosti sem slišal o tem, ko sem bil v vojaki.

Rajši besedo o onih, kamor nihče ne hodi, odkoder se nič ne čuje.

Zakajene so hiše, kjer bivajo delavci, in nič veselja ni v njih. Nič rož na oknih. Kakor da tam mimo smrt hodi. Ljudje so tam, ki nimajo doma, nimajo njive. Otroci so tam, ki nimajo igrač in nimajo sonca. Možje in fantje hodijo vsak dan isto pot v rudnik. Težko je delo in nič veselja ne da. Saj ni tvoje; delaš in mučiš se, a nič ne zraste.

Siromašni ljudje so to, ki komaj žive. In ali je čudno, da ti možje nosijo v sobotnih večerih krvavo prislužen denar v krčmo, da vsaj enkrat na teden pozabijo vso težo življenja! Doma pa žene in otroci čakajo očeta, da jim prinese pomoči. Možje, težak je greh, ki ga storite nad svojo družino; razumem vas, ali težak je greh. Ne grešite le nad ljubeznijo svojih ženâ, temveč bolj nad mladostjo svojih otrok.

Žene teh ljudi so mučenice.

Koliko lepih večerov je šlo, ko so pričakovali očeta! Na božični večer: zdaj, zdaj se odpro vrata in vstopil bo Jezušček. Zaropotalo je; drobna srca so vztrepetala. Toda skozi vrata se je prizibal pijani oče in kletev je vstopila ž njim... Ali veste, kako široko so se razprle oči teh malih razočarancev? In ali veste, da se je grenkoba življenja že v prvih klicih zajedla vanje? In bo jih grizla do groba...

Takih drobnih stvari nihče ne vidi. In vendar so tu začetki novih pijanstev, novih krivic, novih pobojev.

To so rane, ki pokrivajo naše slovensko telo čez in čez. In vsaj te bi morali najprej zdraviti. To si povejmo! Ne abstinenca, kot jo pojmuje v tej besedi! Temveč pamet! Abstinenca v polnem obsegu je za splošnost nemogoča. In tudi ni potrebna. Saj je tudi Kristus ni gojil. Ampak te strašne rane, ki bolijo in o katerih govorijo daleč po Evropi, zdravimo!

Prijatelji, ves svet je zakopan v skrbi, težki dnevi leže nad nami, nikjer ni luči, ki bi nam prinesla radosti. Mi pa pijemo in rajamo. Kakor oni par, ki je blazno plesal in plesal ure in ure, dokler se ni zgrudil in poginil. Veselice, plesi in vino. In še vse ono, kar temu sledi. Človek, ki misli, se zdrzne ob tolikem miru. Kakor da z odprtimi očmi drvimo v prepad in nič ne vidimo. In vendar: ljudje, ki ste poučeni v katoliški veri, ali ne veste, kako strašno ste omadeževali božjo roko, ki vas je ustvarila po svoji podobi! Kdor se napije, je vrgel s sebe svoje dostojanstvo; vse, kar je bogupodobnega na njem, se je nekam zgubilo. Vsaka lepa misel je šla, vsako lepo dejanje je pozabljeno. Človek, delaš, kakor da nisi nikoli človek bil...

Fantje, ki vsak težko zasluženi sold nosite v krčmo, kjer brez pameti popivate in se pretepate in možje, ki pozabljate, da imate doma žene in otroke in zapravljate poslednjo paro, domislite se dogodka, ki je pretresljiv: ko je Kristus za nas umiral, je s slabotnim glasom zaprosil: »Žejen sem«. In dali so mu žolča in kisa...

In zakaj?

Že takrat je zadoščal pred svojim Očetom tudi za to tvoje čezmerno pitje. Videl je Kristus že takrat vse grdobije, ki jih bo vino rodilo pri nas. In pil je žolč.

Prijatelji, nič ni grdega, če gre po pameti! In nihče vam tega ne odreka. Samo sramote, greha in drugih takih razvratnosti, ki spremljajo čezmerno pitje, ne! Izbrišite sramotni žig, ki leži nad Slovenci; povejmo vsem kulturnim narodom, da nič ne zaostajamo za njimi po visoki izobrazbi, niti po zmernosti, marljivosti in ne po težnji za vsem dobrim. To je naša dolžnost pred Bogom in ljudmi!

Venceslav Winkler:

Ne priznavam!

Gospod Blaž Kocina je najlepši, kadar slovesno iztegne roko čez mizo in ostro pove:

»Ne priznavam!«

Gospod Blaž Kocina je filozof. Kadar je navdušen, mu dolgi lasje zaplapolajo čez čelo, oči se mu zablistajo, da je kot kak velik govornik.

»Ne priznavam!«

»Ampak vendar, gospod Kocina!«

»Ne priznavam! Mi, tako rekoč, naši ljudje, mi ne moremo tega priznati. Da bi mladina ukazovala? Kdaj se je že kaj takega slišalo? Ne priznavamo!«

»Česa pa ne priznavate, gospod Kocina?«

»Ne priznavamo! Peščica nezadovoljnejšev, ki nastopa v imenu naroda, v imenu ljudstva, gospoda, to moramo odločno zavreči. To je strup, to je greh. Ne priznavamo! To je moralno nasilje nad razumnim mišljenjem našega naroda.«

»Ampak, gospod Kocina...«

»Nič ampak! To je zastrupljanje mirnega ljudstva. Vsi bi morali nastopiti proti temu, prav vsi do zadnjega.«

Gospoda prikimava in pije. Gospod Blaž Kocina drgeta in bobna po mizi.

»Čemu toliko knjig, toliko izdatkov? To povejte, gospoda! Ne priznavam tega! Naše ljudstvo še ni zrelo. Kam hočete z njim? Dajte ljudstvu knjigo, naredilo bi revolucijo. Ne priznavam! Zakaj poseben jezik? Ekonomija, gospodje, narodna ekonomija zahteva. Sploh ne morem priznati. Zakaj vsak kraj svoj jezik, svojo vero? Ne priznavam Boga, gospoda. Živela svoboda, enakost, bratstvo, živelo človečanstvo! Proč z nazadnjaštvom!«

»Tako je! Ne priznavamo!« dviguje gospoda kozarce.

Vrata se počasi odpro. Vstopi berač.

»V imenu bratstva, gospoda! Samo en majhen dar!«

»Natakar!« renči gospod Kocina.

Nervozno bobna po mizi.

»Prosim, prosim!« prihiti nekdo.

»Zakaj puščate berača v našo sobo?«

»V imenu bratstva!« kriči starec, ko odhaja skozi vrata.

Gospod Kocina govori.

»Ne priznavamo!« kriči gospoda.

Pod oknom stoji berač. Izpod sivega neba naletavajo snežinke. Veselo plešejo in se zgrinjajo druga na drugo. Starček misli, kje bo prenočil.

»Ne priznavam!« kriči gospod Kocina.

»Ne priznavam«, ponavlja berač. »Tako lepa beseda. Škoda, da nisem mlajši. Lahko bi zakričal, da bi se okna stresla ... «

Lojze Fajdiga:

Pesem izseljenca

Tujina ... Trpljenje, da ti hudo je do mozga.

Telo in duša v meni trpita strašno,

ko mislim na dom, — zavržena rozga,

in ženo in sinka ... o, daj nam tolažbe ti, dobro nebo.

Nekdaj sem bil mlad gospodar,

pa rodni moj dom so hoteli prodati,

odložil sem plug — glej, tu za denar

sem hlapec, zdaj drugim moram orati.

Pa teh tujih poljan in ljudi ne morem ljubiti.

Radosti in vriska ni več — še zarje večerne

so tuje mi, tuje. Ne morem prikriti

tem tujcem smejočim boli neizmerne.

Tu posteljo lepšo imam in sobico lepšo,

a tople domačnosti ni. Črno vino je lek srca,

bel kruh pa grenkejši mi je kot črn doma.

Obmolkni! — Rudarjev-izseljenecv krik govori.

Iz osrčja zemljé: Brneči motorji. Žvižg. Dinamit.

Hunti. Vročina. Hudič. Napon človeške krvi.

»Ná, odsekaj mi prst za požirek, satanski žid!«

Živi, če moreš, če ne, pa umri! — Pa Slovenec ne klone,
kar pride, vzdrži, četudi v znoju utone.

A v duši nam tuli in vse nas žge bolečina:

Tujina — tujina — tujina — — — .

Po stezah davnine

(Nadaljevanje.)

Kako bi mogla biti voda na takem kraju? Pa vendar je Haroldu blisknil majcen žarek upa, ko je hitel za Rolom po strmi razpoki navzdol. Špranja je šla skoraj naravnost naprej, le da je ves čas padala. Višina in širina se je preminjala, vendar pa je bilo povsod dosti prostora. Teda j pa krene prehod na levo in ko stopita fanta okoli ovinka, Rolo glasno vzklikne:

»Reka, pravcata reka!«

Takoj nato sta stala na bregu reke, ki je prihajala iz obokanega predora na desni ter izginjala v podobnega na levi. Široka je bila kakih sedem metrov.

»Reka gotovo pride kje iz gore na dan«, reče Rolo.

»Gotovo. A kaj nam to pomaga? Nimamo čolna, pa ga tudi nimamo iz česa zgraditi.«

»Ali ne bi mogli plavati?«

»Ti in jaz bi morda še, kaj pa Manakan in osla?«

»Bredli bi. Poglejva, kako je globoko!« Rolo sleče suknjo, si zaviha rokav ter seže v vodo, pa ne pride do dna.

»Uh, kako je mrzla!«

»Prihaja pač iz kakega lednika visoko v gorah. Čakaj, slečem se in jo pomerim.« Kot bi mignil, zmeče obleko raz sebe, rolo pa mu poda roko, ko se spusti v vodo. Potopi se do pod pazduhe, deroča voda pa mu spodnese noge. Rolo ga spet potegne ven.

»Bresti ne bo mogoče«, pravi Harold, šklepetaje z zobmi. »Mrzla je pa res. Tudi če bi poskusila plavati, ne bi mogla dolgo prestajati.«

»Kaj pa naj potem storiva? Rajši zmrznem, ko pa da bi od lakote umrl!«

Buuum! spet votlo zabučí, kamnita tla se jima pod nogami zazibljejo in čudno zavalovijo.

»Ne bomo počasi umirali«, reče Harold bridko. »Govorili smo o izbruhu in glej, zdaj se začenja!«

Rolo pa si z roko potegne preko oči.

»Povej mi, bratec, ali se mi sanja, ali pa voda zares upada?«

»Upada?«

»Da. Poglej na mokro progo na skali! Sega najmanj dva prsta nad gladino.« Tako je tudi bilo. Harold je napeto gledal na skalo in dognal, da voda še vedno pada. Čez eno minuto je upadla spet za dva prsta in tudi žuborenje je pojemalo.

»No, če pa to ni najbolj trapast kraj na zemlji, pa tudi nič nočem!« zagode Rolo.

»Kaj naj bo trapast! Saj je bil potres. Reka prihaja iz kakega ledenika v gorah. Potres je sprožil velik usad ali plaz in ta je napolnil dolino, skozi katero reka teče in jo zajezil.

»Torej se bo voda utekla.«

»Skoraj gotovo.«

»In mi jo lahko pobrišemo po suhi strugi!«

»Morda bi šlo, samo hiteti moramo. Kdo ve, ali bo jez dolgo zdržal in če se pretrga — «

Rola že ni bilo nikjer. Na vso moč je hitel po skalnem predoru nazaj, Harold pa za njim, čeprav komaj napol oblečen. Še mar mu ni bilo, da je ostal v temi.

Največ preglavic sta napravila osla. Ko je Kespi slišal, kaj sta fanta odkrila, se je prav tako željno kakor onadva hitel pripravljati na beg. A Suki in njegov tovariš sta se načrtu najodločneje uprla.

Manakan ju je pa le premaknil. Zažgal je kos naoljene cunje ter jo nosil za njima. Osel ogenj sovraži, zato sta se bratca rajši požurila kakor pa da bi jima smodil obleko.

Vendar pa so izgubili cele pol ure in Harolda je zelo skrbelo. Ako se namreč jez pretrga, bo cela povodenj pribobnela po predoru ter jih pokopala v mokrem grobu.

»Suho!« naznani Rolo, ko dospe do brega bivše reke. In res se je plazil samo droben curek, koder je prej divje drla do dva metra globoka reka.

Tedaj pa se je začel zanje najhujši del te strašne noči. Hitro hoditi je bilo nemogoče. Rečna struga je bila ponekod gladka kot steklo in grozno spolzka. Drugod zopet so jo pokrivali okrogli kamni, ki je bilo čeznje hoditi prava muka in sta celo varno stopajoča osla drsela in padala.

Spredaj pa je hodil Kespi in svetil. Za njim sta stopala osla, nato pa Manakan med fantoma. Bil je žilav, a telo mu je bilo tako obtolčeno, da ni mogel hoditi brez pomoči.

Niso še prehodili dvesto metrov, že so naleteli na hudo oviro. Od stropa se je bila utrgala skala; ljudje so se še splazili mimo, za osla pa je bil prehod pretesen. Vsi razen Manakana se upro s hrbti ob njo, se dolgo mučijo zasopli in premočeni, a jo končno vendarle odrinejo. Nadaljnji kos poti je bil lahek, skoraj raven in tudi dosti visok. Tedaj je pa pot presekala stopnica. Ni pa bila globoka in za fanta igrača. Druga pa je bila z osloma, ki sta se kratko malo uprla. Ker ni šlo drugače, so ju kar pahnili čez rob. Nato je prišla strma in spolzka proga, kjer so morali hoditi zelo počasi.

»Luč pojemat!« napove Kespi.

Haroldu je kar sapa zaprlo, saj je njihovo življenje zaviselo od luči. Rolo pa je k sreči imel še eno baterijo.

Zopet so hiteli dalje. Strop se je vedno bolj nižal, nato pa se zopet dvignil in dospeli so v širšo duplino. Zrak je postal hladnejši. Rečna struga je tekla po sredi dupline.

Nov strah jim je stisnih grla. Votlo je namreč zabobnelo kakor prej, a potres je bil zelo rahel, in tudi skale se niso trgale s stropa.

»Kako sem se ustrašil!« prizna Rolo.

»Jaz tudi. Pa bojim se še nečesa drugega!«

»Česa?«

»Vode! Morda se jez kaj kmalu uda.«

»Uh! Na to sem čisto pozabil. Če mi lasje danes ne osivijo, se bom čudil.«

Ko so veliko duplino zapustili, so prišli na dolgo drsnico. Sukiju je spodrsnilo, spodneslo noge in zdrknil je navzdol kakor po toboganu, vendar pa se mu ni nič hudega zgodilo. Po Haroldovih računih so prehodili gotovo že celo miljo, pa izhoda še ni bilo. Ves čas so tudi stopali navzdol, morali bi torej biti v isti višini z dolino. Joj, kaj pa, če tale struga pelje pod dolino?!

Naslednja ovira je bila globoka kotanja, ki je nabirala vodo podzemske reke. Bila je polna slepih ribic. K sreči pa je bilo ob bregovih

še toliko prostora, da so se splazili mimo. Prav nič jih ni mikalo bresti, kajti voda je bila ledeno mrzla.

Strop se je začel zopet nižati. Pa tudi voda je začela curljati po strugi. Res je ni bilo več ko za dva prsta, pa vendar je to dokazovalo, da se je rob jezú v gorah začel krušiti ali pa se je celo jez sam začel rušiti. Tudi Kespi je zapazil curek. Oči so mu bile stare, pa jim je vendar malokatera stvar ušla.

»Mi hitet!« kratko veli.

Fanta sta dobro hodila, Manakan je bil pa s svojimi silami pri kraju. Naenkrat je še svetilka ugasnila.

»Pogoreti vendar še ni mogla!« se začudi Rolo. »Kespi, daj jo sem!« Harold je posvetil z užigalico, Rolo je pa preiskal stike.

»Stiki so v redu. Torej je baterija izrabljena. In — in — nobene več nimam!«

»E, kaj zato! Saj imamo užigalic dosti«, ga potolaži Harold. Uprasne drugo užigalico, ki pa takoj ugasne. »Prepih!« vikne ves razburjen.

»Res je prepih. Torej moramo biti že blizu izhoda«, pritrdi Rolo negotovo.

»Kaj pa, če vleče samo skozi kako luknjo v stropu?«

O izhodu torej ni bilo še nič gotovega. Da je bila zadrega še hujša, je tudi voda kaj hitro naraščala. Segala jim je že čez členke, drla prav krepko, pa tudi oddaljeno bobnenje je naraščalo. Harold je uprasnil še eno užigalico in jo zaščitil z roko.

»Glejte osla! Zbezljala sta!« zavpije Rolo.

»Mislim, oni bežat ven!« pojasni Kespi.

»Ven! Harold, hitiva!« zavrisne Rolo.

»Kje pa vidiš izhod? Saj ni nikjer svetlobe!«

»Mora biti! Drugače bi osla ne hitela tako.«

Tedaj pa krikne Manakan: »Svetloba! Jaz jo videt!«

»Jaz tudi!« se mu pridruži Harold. »Hodnik se vije v podobi črke S. Zato svetloba ne more daleč.«

Z Manakanom v sredi hitita fanta proti bledi sivkasti marogi. Ko prehodijo še drugi ovinek, obstoje, kajti skozi visoki skalnati obok posije tako jarka sončna luč, da jim kar vid jemlje.

»Hvala Bogu, rešeni smo!« vzdihne Rolo prav iz srca. Jutranje sonce sije na veliko snežišče, kjer razkopavata osla debelo preprogo, da bi prišla do trave.

Edini Kespi je miren in hladen. Reče tovarišem: »Mi v dolini. Tamle stari tempel. Pa mi ne tja!«

»Zakaj ne?«

»Pred nam Dolaro. Glej dim!«

17. Skrita steza

Rolo Kespija debelo pogleda: »Dolaro pred nami? Saj se ti meša!«

»Morda jaz se motim«, reče Kespi mirno. »Dobro, ako se motim, pa jaz se bat, da se ne motim.«

»Kako je mogel priti semkaj?«

»Rolo«, pravi Harold, »pozabljaš, da so nas pol dneva zadržali roparji in da smo bili vse noč v duplini.«

Kespi pa zmaje z glavo: »Ti se motim, mi bili v duplini noč in dan in noč!«

Zdaj pa Harold ostrmi: »Kaj? Ves ta čas da smo spali?«
»Vi bili že trudni. Zato dolgo spali. Vi spanje potrebovali, zato vas jaz ne budil.«

»Potem pa res utegne biti Dolaro. A treba se je prepričati.«

»Kako pa?« se mu nasmehe Harold. »Ga misliš morda obiskati?«
Rolo si ni vedel pomagati. Podrtija je stala čisto na samem in se ji ni bilo moči približati, ne da bi te zapazili.

Tedaj spregovori Kespi: »Jaz mislit, nič hitet! Dolaro bil tudi v viharju kakor mi. Zato truden tudi on. Skoraj gotovo počivat celi dan. Mi utrujeni zelo in lačni. Najbolje, mi zajtrkovat in spat.«

Zdelo se je, da bo to res najboljše.

Iz doline je segalo mnogo globokih grap v podnožje gore. Lahko so si torej poiskali tako, ki jih je varovala pred vetrom, pa bila sončna. Da celo nizkega grmičja za ogenj ni manjkalo in tudi osla sta imela dobro pašo.

Kmalu je v kotliču zavrelo in črna kava jih je začuda oprepčala. Sprazili so veliko rezino slanine in v razbeljeni masti spekli koruzne pogачice. Po obedu se jih je lotila huda zaspanost.

»Ali ne bi kazalo stražiti?« vpraša Harold.

»Jaz mislit ne«, se nasmehe Kespi. »Dolaro prepričan, mi daleč spread.«

»Če se tebi ne zdi potrebno, se meni tudi ne«, zadovoljno odvrne Harold, se vleže in zavije v odejo. Čeprav so se nahajali visoko, je bilo sonce skoraj vroče. Harold je zatisnil oči in zaspal, kot bi ga bil ubil. Potresa ni bilo več, drugih nemirov tudi ne, in tako so spali, dokler jih pred sončnim zahodom Kespi ni zbudil.

»Mi večerjat, potem pa odit.«

»Ali je Dolaro že odrinil?«

»Da, odrinil opoldne.«

»Kaj pa, če naletimo nanj?«

»Mi ne naletet, mi se mu izmuznit.«

Kespiju se ni kar nič mudilo, le to jim je priporočal, naj se dobro najedo, češ da imajo dolgo pot pred seboj.

Mračilo se je, ko so odrinili. Manakan ni hotel jezdit. Utrjeno in kitasto telo se mu je v nekaj urah odpomoglo od poškodb, dočim bi jih belec lečil cel teden v postelji. Tudi osla sta bila napasena in spočita.

Bilo je mrzlo. Sploh je pa visoko gori na Altu ponoči vedno mrzlo. Noč je bila lepa in mirna, na jasnem nebu so migljale zvezde, mesec pa je imel vziti šele ob enajstih. Dolina je bila ravna in pokrita s snegom, vendar pa je sneg toliko zmrznil, da so hodili po njem, ne da bi se udirali. Osloma je Manakan kopita ovil z vrečevino, da jima ne bi drselo.

Šli so prav mimo stare inkovske razvaline, ustavili pa se niso. Takoj nato so zadeli na sledove Dolarove družbe. Šli so po njih pet ali šest milj daleč, nato pa se je dolina začela ožiti. Tukaj je stara inkovska cesta tekla tik ob vznožju zapadnega pobočja. Začela se je tudi vzpenjati, a Kespi vkljub temu še malo ni zadržal koraka. Fanta sta se morala čuditi, kolikšne korake je delal stari, žilavi Indijanec.

Prišli so do kraja, kjer je bilo pobočje kakor razklano. Na prvi pogled bi človek sodil, da je pred stoletji potres skalovje razgnal, potem pa sta mraz in dež razpoko še razširila. Tu se je Manakan ustavil in začel s Kespijem po indijansko.

Nato se Kespi obrne k fantoma in pravi: »Mi todle gor!«

Rolo osupne: »Todle! Kespi, se ti meša?«

»Jaz ne meša«, odvrne Kespi čisto mirno. »Naprej!«

Pot je bila res kaj grda, boljša pa vendarle kakor je bila videti od spodaj. Čez nekaj časa so celo prišli na stezo, ki so jo bile pa na nešteti mestih pretrgale skale, ali pa jo zasuli plazovi in usadi zemlje in kamenja. Težko so sopli in zelo so se utrudili. Končno so pa po debri vendarle prišli na vrh, kjer se jim je odprla zasnežena planota, ki jo je pošastno osvetljevala bleda luč pravkar vzišlega meseca.

18. Kespi Kvaka

Po ravni planoti hoja ni bila naporna, a vendar je Kespi vodil zelo oprezno in pazil, da se nihče ni približal robu, s katerega si lahko gledal nazaj v dolino. On se je pa večkrat splazil do roba in poškilil v globino.

Končno se je ustavil in namignil fantoma, naj stopita k njemu. Pogledala sta v dolino in daleč doli na dnu zagledala rdeče žareče oglje, okoli njega pa postave mož, ki so spali okoli ognja zaviti v svoje ponče.

»Zdaj nas oni ne več ujet,« zadovoljno ugotovi Kespi.

Na robu planote je bilo mnogo okroglih skal. Že prej sta opazila, da jih je Kespi ogledoval. Zdaj se pa res za eno odloči in pravi: »Ta dobra. Mi vsi se vanjo upreti.«

»Ali bomo Dolaru pretrgali cesto?«

»Da.«

»Pa kaj nam to koristi?« ugovarja Harold. »Samo nekoliko stopijo nazaj in splezajo na pot, po kateri smo prišli mi.«

Kespi odkima. »Oni pota ne poznat. Zato potovat ves dan nazaj in mi jih prehitet za dva dneva.«

»To je pa tudi res,« pritrdi Rolo. »Prav gotovo nikomur ne bo prišlo na misel, da bi plezal po naši dragi, razen če jo pozna.«

Vsi se s hrbti upro v skalo. Spodaj je bila trdno primrzla v sneg, zato se sprva še ganila ni. Tedaj pa Harold nasvetuje: »Vsi naenkrat. Ena, dve, tri!«

Skala se omaje in zaziblje.

»Še enkrat! Ena, dve!«

»Stoj! Že gre!« zavpije Rolo in ujame Kespija, da ne zdrkne za njo. Mogočna klada se prevrne v stran, za hip lovi ravnovesje in se prekucne. Pobočje ni bilo docela odsekano in je sedem metrov pod robom štrlela velika skala. Sprožena klada trešči nanjo, votlo zabobni in treskne kakor da bi se podirala gora.

Skala, težka najmanj pet ton, se iztrga, potegne za seboj cele tone gramoza in zemlje ter zdrkne v globino. V steno usekano cesto odtrga, kot bi jo odpihnil. Sneg in izdrto skalovje zaplešeta v divjem vrtincu, nato pa ves plaz zgrmi na dno kanjona.

»No, če bodo pa zdaj hoteli naprej, bodo morali dobiti peruti,« se zasmije Rolo.

Dolarovi ljudje planejo pokonci in kakor nori zdirjajo nazaj po cesti. Naša družba jih takoj spozna, zlasti ko zagleda kot zadnjega malega, čokatega Dolara.

»Plaz! Joj, odnesel je cesto! Kako bomo zdaj potovali?« vzklikne prvi.

»Jaz pa te reči ne razumem,« se začuje globoki in zadirčni Dolarov glas. »Zakaj naj bi skale padale ponoči? Saj je vendar dosti mrzlo!«

Tedaj se Kespi nagne čez rob in zavpije: »Skale padat zato, ker jih mi prožit, senjor Dolaro. No, no, le ne streljat, sicer padat še druge!«

Dolaro pogleda kvišku, zagleda med pečinami nad seboj Kespija in se pridruži. Njegovi možje pa obstanejo kakor ukopani.

»Kasik je«, pravi Perez, eden izmed družbe. »Poslušajmo, kaj bo povedal!«

»Halo! Poslušajte vsi! Zagledal, ko vi spali ob ognju. Nič straže. Vi bili v mojih rokah, pa jaz vam prizanesel. Zdaj pa vam jaz pravim: Vrnite, odkoder ste prišli, in pustite nas v miru!«

»Koliko pa nam plačаш, ako te pustimo?« se zadere Dolaro.

»Ali vaše življenje tako malo vredno, da vi zahtevate še več? Še zdaj jaz imet dosti skal in mož, ki jih prožit na vas!«

»Prav ima«, resno reče Perez. »Podaril nam je življenje. Vrnimo se!«

»Kespi, imaš nas pač v pesti. Zato se vrnemo«, hripavo in togotno zavpije Dolaro.

Nato krikne kratko povelje in vsa njegova družba se vrne po poti, od koder je bila prišla.

»Pomisli, Harold, za dva dneva hoda smo pred njimi!« se razveseli Rolo.

»Ju bomo tudi kruto potrebovali«, odvrne Harold in pokaže na nebo-tične vrhove, ki se ostro odražajo na nočnem vzhodnem nebu.

»Zdaj ne govorit, ampak hodit!« velevala Kespi in spet stopijo na pot.

Proti zori jih je Kespi po strmi, v čeri usekani inkovski stezi peljal spet nazaj na inkovsko cesto, kjer so se v zatišni dolini utaborili.

Dan je bil miren in sončen kakor prejšnji, in tudi sneg se je hitro topil, tako da sta osla imela dosti dobre trave. Rolo je bil pri večerji posebno razigran: »Stavim, da smo zdaj najhujše prestali!«

Kespi ga pogleda po strani. »Mačka ne prest, dokler ne ujela miško.«

»Ali je mi nismo že ujeli? Dolara smo pustili daleč za seboj in nas ne dohiti nikoli več.«

»Nekaj drugega nas lahko dohitet. Mi ne še prekoračili gorovje Alto! Morda nas čakata snežni vihar, plazovi, druge težave!«

»Nikar no ne kvakaj!« ga ljubeznivo poprosi Rolo.

»Jaz ne žaba«, se vljudno nasmehne starček. »Toda nocoj mi plezat visoko in pot huda jako. Morda vse dobro. Upajmo!«

Čez pol ure so bili spet na poti. Dolina se je zaprla in cesta jih je vodila v dolgih vijugah po pobočju. Zrak se je redčil in postajal strupeno mrzel. Proti polnoči je Rolo naenkrat začel pešati. Ni tožil, pač pa zastajal.

»Kaj ti je?« vpraša Harold.

»Ne vem, a strašno se mi vrti in slabo mi je.«

»Morda si kaj takega pojedel, česar ne preneseš.«

»Saj mi nobena jed ne škoduje. A danes mi je, kakor da sem za-strupljen.«

Kespi ustavi živali in pride k njima. »To zaroče ali gorska bolezen!«

Harold je že slišal o tej čudni bolezni, ki so ji nekateri dovzetni, a drugi ne.

»Kaj naj pa zdaj storimo?«

»On se vleči! škoda, da ne povedal takoj, ker zdaj treba, da on počivat dolgo.«

19. Samo en izhod.

Rolo je bil grozno nevoljen sam nase. On naj bi torej bil kriv, da ne morejo naprej! »Ne, Kespi! Če ostanem tu, bom zmrznil. Stopal bom polagoma naprej, pa bo slabost kmalu prešla.«

Kespi pa mu dopoveduje, da se gorska bolezen ne bo dala s silo premagati. Umrli da so od nje že najkrepkejši možje, dočim je kaki slabotni ženski prizanesla. Pred seboj pa imajo Pico Blanco (Beli vrh), visok šest tisoč metrov! Na vsak način morajo torej nazaj v dolino, potem pa bodo poskusili prekoračiti Alto nižje doli na jugu, kjer prelazi niso tako visoki. Res da tamkaj sveta več ne pozna ne on ne Manakan, pa jim bo že pomagal Veliki Duh, kakor jim je doslej.

Na tej novi poti je bila pokrajina strahovito pusta. Le v kaki kotanji, ki je bila varna pred vetrom, je raslo nekaj trave. Vrh vsake vzpetine je Kespi hodil na prežo. Potovati so namreč morali podnevi, ker jim svet ni bil več znan.

»Ali misliš, da nas Dolaro še vedno zasleduje?«

»Jaz ti rekel, da on ne odnehat.«

»Gotovo nas je zgrešil in šel čez Piko Blanco.«

»On videl, kje se mi vrnili. Njegovi možje dobri stezosledci.«

Nekega dne so dospeli do stožčastega griča, štrlečega iznad doline in Kespi se je povzpел nanj. Ko se je vrnil, sta fanta takoj zapazila, da je nekaj videl.

»Dobro, da jaz plezal! Dolaro prihajat!«

»Že za petami? Ali je mogoče!«

»On hitet zelo, da nas ujet kakor mi ujeli njega.«

Kespi pove, da hiti Dolaro po krajši poti proti sedlu, kjer jih bo v zasedi počakal. Če tudi vse sile napno, ni veliko upanja, da bi Dolara prehiteli, vrh tega se pa še lahko pripeti, da ob prenapornem vzponu Rola spet napade gorska bolezen.

»Kespi, ali res ne veš nobenega izhoda iz te zagate?«

»Izhod že, toda pot grda«, pokaže na gorski greben na vzhodu. Res utegne biti pot strašna, a saj nimajo izbire: ako pojdejo na sedlo, jih ujame Dolaro, ako čakajo na mestu, pomrjo od lakote, kajti živeža imajo samo za štiri dni še.

»Glavar, nikoli še nisi po nepotrebnem govoril ali pa kaj slabega predlagal. Vsi gremo za teboj. Morda pa tudi ne bo tako hudo, kakor se vidi.«

Po pobočju se je vlekla vijugasta temna črta. Bila je struga gorskega hudournika in ob njegovem bregu je Kespi krenil proti grebenu.

20. V zadnjem hipu.

Hudournikova struga je šla skozi pusto skalno grapo. Sprva so poskusili korakati po dnu te grape, pa bila je tako zelo natrpana z nanesenimi skalnimi kladami, da je bilo potovanje zelo težavno. Splezali so torej na plano in spremljali grapo. Pobočje je bilo spet pogosto presekano z globokimi in širokimi razpokami. Zato so potovali zelo počasi in ura je kazala že dve, ko so dospeli do potokovega izvira.

A tudi tu jih je čakalo razočaranje. Stali so v nekakšnem skalnem kotlu, ki so ga na treh straneh obdajale do sedemdeset metrov visoke, strme in gladke stene!

Harolda je kar zazebló. »Če bi tudi mi mogli kako splezati po teh čeréh, osla ne bosta mogla. Spet bomo morali nazaj!«

»Mi ne nazaj!«

»Zakaj ne?«

Namesto da bi odgovoril, pokaže Kespi nazaj v grapo. Globoko doli pod seboj zagledajo vrsto črnih pikic, ki se plazijo polagoma proti njim.

»Že spet ta vražji Dolaro!« topotne Rolo.

Res je bil Dolaro z vso družbo. Vsekakor je imel s seboj izvrstne sledarje, ker sicer bi Kespijeve družbe ne mogel zavohati. Zdaj pa so bili v pasti kakor še nikoli. Kam naj se umaknejo?

»Nič!« reče Rolo mirno. »Vsaj tri milje daleč so še. Prej ko v pol-drugi uri ne pridejo do sem. Tedaj smo pa mi že lahko na vrhu. Mora iti!«

»Mi že«, ugovarja Harold. »Kaj pa osla?«

»Oslo mi pustit. Sama najt pot domov.«

V nekaj minutah so z oslov pobrali najpotrebnejše, se otovorili sami, vzeli tudi puško, vrv in smaragde, nato je pa Manakan šepnil Sukiju nekaj na uho in bistra živalca je takoj odhitela navzdol, tovariš pa za njo.

Kotanja, kjer so stali, je imela stene strme in vedno strmejše, pa tudi gladke, kakor so jih izlikala dolga stoletja. Vendar pa so tu in tam imele razpoke in te so hoteli potniki izrabiti.

Navezali so se na vrv, vodil je Harold, ki je med vsemi največ preplezal. Izbral si je največjo poč in se začel oprezno vzpenjati. Poč je bila tako dolga, da so njej preplezali dve tretjini vsega vzpona. Tedaj pa je je naekrat zmanjkalo. Kaj zdaj? Harold oprezuje naokoli in res zapazi kakih sedem metrov levo drugo poč in tudi izsledi polico, po kateri bi se dalo priti do nje.

»Počakajte tu!« reče tovarišem in se odveže. Ostalim je kar sapa zastala, ko so ga gledali. Z vrvjo preko ramen je počasi plezal po polici, nato pa kvišku. Ko je bil nad tovariši, je Rolu spustil vrv ter mu pomagal do sebe, potem pa sta potegnili še Kespija in Manakana. Zdaj je pot bila manj strma in prišli so celo na neko poličko. Videli so vrh grebena tako zelo blizu pred seboj, da bi ga skoraj z roko dosegli, pa kaj, ko jih je od njega ločila sedem metrov visoka, navpična, da celo previsna stena! Na vrh bi se dalo priti le po kaminu, to je po razpoki, ki je zijala v steni docela navpično.

Prvič na tem potovanju je Kespija postalo groza. »Mi nazaj! Morda kje boljši prehod.«

Rolo se ozre navzdol. »Glavar, prepozno! Dolaro ni več daleč. Še pet minut in bo lahko streljal. Harold, dosti si naredil za nas in jaz sem bolj spočit. Bom pa še jaz poskusil.«

Odloži svoj tovor, upre roke in noge krepko ob stene razpoke in začne vrtati kvišku. Samo Rolo je zmogel tak napor, ker je bil zelo močan. Pa še njega je bilo groza gledati; tako da se je Harold kar proč obrnil.

Tedaj pa nekaj poč. Rolo je sprožil za dobro bučo velik kamen, ki prileti na polico, jo v loku zavihti čez rob in trešči na mehko skalo, da se razleti na drobne kosce. Hujše nesreče ni bilo in eno minuto nato je bil Rolo vrh grebena.

Vrgel je tovarišem konec vrvi in kmalu so bili vsi na varnem. A bil je tudi skrajni čas. Komaj so namreč Manakana, ki je bil zadnji, potegnili k sebi, že je počila tam doli puška in kroglja je švistnila mimo njih. Rolo sune odtrgano skalo preko stene. Prav zabavno je bilo videti, kako so se Dolarovi ljudje brž razpršili in zbežali, ko je skala treščila v kotanjo.

»Zakaj ne priplezate za nami?« jim Rolo še zavpije, pa jim kaj takega očitvidno ni dišalo. Dolaro je viknil rezko povelje, obrnili so hrbet in se jeli vračati.

Preko visokega grebena je pihal leden veter. Ko so se oddahnili, so so se ozrli naokoli. Stali so kakor vrh mogočne skalne utrdbe, ki pa ni bila niti dvajset metrov široka. Žal pa je bila druga stran grebena še

višja in strmejša, kakor ta, ki so jo pravkar preplezali. Plezati po njej navzdol je bilo torej nemogoče. Posvetovali so se in končno sklenili, iti po grebenu proti jugu toliko časa, da pridejo do mesta, kjer bo sestop mogoč.

Prav dobro jim je delo, da so zopet imeli ravna tla pod seboj, ko so stopali dalje. A veter je vedno bolj naraščal, tako da so se včasih komaj obdržali na nogah. Pa prišlo je še hujše. Drobne, napol zmrzle kapljice so bile tako strupeno mrzle in goste, da so videli komaj petdeset metrov daleč.

Prehodili so že kako miljo hoda, ko se Rolo oglasi: »Naš greben se pa presneto hitro zožuje!«

Tako je tudi bilo. Čim dalje so šli, tem ožji je postajal greben in bil nazadnje komaj za kolovoz širok. Na obeh straneh pa sta grozila prepada, skrita v oblake sodre. Vrtinčasti veter je tako silovito butal vanje, da so se resno bali: zdaj zdaj nas spodnese in trešči v brezno.

A prišlo je še hujše. Meter široka steza se je zožila v polmetrsko in končno v nožno rezilo, ki po njem ni bilo več mogoče stopati. Ni šlo drugače, da so greben zajahali ter se na ta način ped za pedjo pomikali dalje.

(Se bo nadaljevalo.)

Pismo fanta - vojaka

Ljuba!

S tresočo roko Ti pišem to pismo. Saj veš, da me kliče dolžnost, zato moram iti, zapustiti dom, starše, Tebe. Ta ločitev je težka. Vendar bova lažje prenašala trpljenje, če bova v duhu združena. Zato Te prosim: ne pozabi me! Ne pozabi srečnih dni, ki sva jih preživela. Spominjaj se, kako sva sedela ob tistem potoku in poslušala njegovo skrivnostno žuborenje in šumenje dreves. Pokliči si v spomin besede, ki sem Ti jih govoril ob večernih urah, ko sva stala na bregu in gledala solnčni zahod in je prisluškovala najinim besedam le po skalovju se peneča voda. Vse to, kar sva si govorila, ohrani v srcu in ostani zvesta danim obljubam. Tudi jaz bom imel vedno pred očmi te lepe dni, pred vsem pa Tebe, ki si cvetka mojega srca.

Čuval sem Te, da Te ni zamoril duh posvetnosti in greha, čuval nad Teboj vedno in povsod, kakor čuva skrben vrtnar svoje ljube rože pred uničujočo jesensko slano. Bila si mi zaklad, bila si mi luč, v kateri sem gledal in gledam srečo svojega življenja. Gledal sem v Tebi veličino in svetost ženske; zato te spoštujem, kot svojo mater. Vse moje veselje, vsa moja sreča je bila pri Tebi. Vem, da si čista kot jutranja rosa na soncu. Bil sem Tvojih misli in Tvojega duha, s Teboj sem delil žalost in veselje.

To sem ti zapisal na kratko v slovo. Veš, kaj želim in kaj pričakujem in Tebe? Zvesto in čisto srce. Cveti in razvijaj se, kakor cvete dehteči nagelj na Tvojem oknu. — Upam, da bom srečno odslužil in se zdrav in vesel vrnil.

Če pa mi neha biti srce v tujini, daleč proč od Tebe, potem tudi ta udarec vdano prenašaj. Vse svoje življenje posveti v čast Bogu in v moj spomin. Tolaži naj Te zavest, da se nekoč snideva nad zvezdami.

V spomin in slovo zapisal Tvoj N. N.

SPORT

Nemški turnerji so imeli dne 1. jan. 1932 v raznih krajih Nemčije 12.963 društev s 1.717.849 člani. Med temi je en milijon moških, okrog 200.000 dečkov in 400.000 članstva ženskega spola. Največje okrožje ima Saška, ki ima 200.000 članov. Med mesti pa je Berlin na prvem mestu, ki ima sam 40.000 turnerjev. Največje društvo pa tudi v Berlinu, ki ima 5.600 članov.

IX. vsesokolski zlet se vrši letos v Pragi v juniju in juliju. Glavni dnevi so od 1.—6. julija. Ob tej priliki se bodo vršile tudi slovanske tekme vrst in posameznikov. Tekmovali bodo člani, članice in naraščaj v raznih panogah telovadbe in športa.

Francija je dala 300.000 frankov akontacije raznim francoskim sport. zvezam, ki se udeležijo letošnje olimpijade.

Kako se pripravlja Stuttgart na zlet. Kakor smo že v našem listu poročali, prirede nemški telovadci svoj zlet prihodnje leto v mestu Stuttgartu. Da bo udeležba čimvečja in da čimbolj vzbude zanimanje za zlet med meščanstvom, so priredili že lansko leto nekako propagandno akademijo v največji stuttgartski dvorani, ki ima za 10.000 gledalcev prostora. Kljub temu pa je moralo, tako pravi poročilo, oditi mnogo ti-soč ljudi, ki so hoteli prisostvovati tej prireditvi. Zato bodo letos 5. marca napravili zopet nekaj sličnega, vendar v še večjem obsegu. Tekmovala bodo najboljša nem. društva v rokometu, v lahki atletiki itd. 8 najboljših nem. telovadcev in najboljša dva švicarja bodo ob tej priliki tekmovali v orodni telovadbi.

Švicarski telovadci prirede za 100 letnico obstoja njihove zveze velik zvezni zlet, ki se vrši v času od 9. do 18. julija v mestu Arau. Glavni zletni dnevi bodo od 16. — 18. julija. Na zlet so povabili Nemce, Belgijce, Bolgare, Francoze, Holandce, Italijane, Luksemburžane, Švede, Čehoslovake, Ogre in Jugoslovane, torej vse v mednarodni zvezi včlanjene

narode. Pričakujejo, da se bodo povabljeni narodi udeležili tudi tekem, če že ne s celimi vrstami, pa vsaj s posamezniki tako, da bo nekaka neoficijska mednarodna tekma.

Dr. Peltzer, znani nemški tekač, je postavil nov nemški rekord na 1000 m v zaprtem prostoru. Ob priliki športne prireditve v zaprti dvorani, ki se je nedavno vršila v Münstru, je Peltzer potolkel svoj lastni rekord na 1000 m in postavil novega v času 2:30,8. Na 1500 m je zmagal Hellhapp v času 4:10,5. Hirschfeld pa je sunil kroglo 15,27 m daleč. Schaumburg, ki je bil prvi na 3000 m je pretekkel progo v času 8:47,3. Körnig pa je zmagal v sprinterskem troboju.

Službena lista jugoslovanskih lahkoatletskih rekordov. Jugosl. lahkoatleska zveza je izdala naslednjo službeno listo jugosl. rekordov:

Teki:

100 m — 11.0 Matz R., Hašk;
200 m — 22.6 Matz R., Hašk;
400 m — 51.4 Tučan, Hašk;
800 m — 1:59.8 Tučan, Hašk;
1500 m — 4:12.6 Tučan, Hašk;
3000 m — 9:16.4 Tučan, Hašk;
5000 m — 16:19.6 Predanič Fr., Concordia;
10.000 m — 35:11.8 Koren I., Maraton;
1 ura — 16.860,50 m šporn St., Ilirija;
4×100 — 44.2 reprezentanca Jugoslavije (Novaković, Skok, Mioković, Buratović);
4×400 — 3:33,4 reprezentanca Jugoslavije (Madjarevič, Nikhazy, Skok, Tučan);
110 m zapreke — 15.4 Buratović I., Concordia;
400 m zapreke — 59.6 Thaller F., Maraton.

Skoki:

v višino 183 cm Buratović I., Concordia;
v daljavo 687 cm Novaković F., B. S. K.;
troskok 1380 cm Mioković St., B. S. K.;
s palico 352 cm Ferković P., Hašk;

Meti:

krogla 14.11 m dr. Narančič, Concordia;

disk 44.16 m Ambrozij K.,
Obilič;
kopje 58.43 m Messner V.,
Hašk;
kladivo 46.87 m Goić P., Hašk.

Surov šport. Večkrat slišimo ali čitamo o smrtnem slučaju te ali one boksarske tekme. Pred nedavnim se je zgodil zopet tak žalosten slučaj na Poljskem o priliki boksarskih tekem za prvenstvo Poljske. To pot je izgubil svoje mlado življenje Godlewski, ki je zadobil od svojega nasprotnika Grossa tak knockout, da ga kljub največjim prizadevanjem zdravnikov niso mogli spraviti k zavesti ter je v bolnici umrl.

Japonska je v kratkem izgubila dva najboljša atleta. Lani je umrla na vnetju prsne mrene po vsem svetu znana Japonka in olimpijska zmagovalka gđc. Hitomi, letos pa je padel v bojih s Kitajci pri Šanghaju gosp. Tsuruta, zmagovalec v plavalnih tekmah na amsterdamski olimpijadi.

Olimpijske igre l. 1940 se bodo vršile najbrže na španskem. Zanje se zelo poteguje tudi Japonska. Prihodnje, l. 1936, bodo pa v Berlinu.

Ministrstvo za telesno vzgojo v naši državi je razdeljeno na kabinet ministra in splošni oddelek. V ministrstvu bo zaposlenih 16 oseb. Referati so razdeljeni naslednje: 1. Sokolstvo. 2. Skvazitizem in zimski šport. 3. Strelske družine in gasilstvo. 4. Sport vobče. 6. Referent za statistiko. 7. Referat za propagando in higijeno.

Proračun ministrstva za telesno vzgojo znaša 11,729.377.— Din. Omejena vsota je predvidena za naslednje organizacije: Za Sokola 8,000.000 Din. Poleg tega je odobren kredit 400.000 Din za udeležbo na vseskolškem zletu v Pragi ter 200.000 Din za sokolske domove. Med športne zveze za plavanje, zimski šport, lahko atletiko, veslanje, težko atletiko, nogomet, hazeno itd. se bo razdelila podpora v znesku 150.000 Din. Za zgraditev stadiona Nj. Vel. Kralja v Beogradu je določenih 250.000 Din. Za gasilska, strelska in športna društva pa 200.000 Din. Posebna postavka v znesku 400.000 je predvidena letos za prireditev evropskega veslaškega prvenstva v Belgradu.

Francoška telovadna zveza (nekatoliška) ima letos svoj zlet in tekme v binkošti v Rennes-u, kjer je bil zadnji tak zlet tik pred svetovno vojno leta 1914. Tekmovali bodo za prvenstvo Francije v telovadbi. Tekme za prvenstvo se prično že v soboto dne 14. maja in bodo trajale do ponedeljka 16. maja. Cela prireditev se vrši v mestnem stadionu. Istočasno se vrše strelske tekme.

V Čehoslovaški republiki je 26.000 organiziranih smučarjev in smučark. Smučarska zveza je razdeljena na 10 žup s 340 društvi.

I. židovska olimpijada se vrši letos v Palestini v Tel-Avivu, katero priredi žid. športna zveza Makkabi. Olimpijade se udeležijo telovadci in sportniki 23 držav iz vega ssвета.

Češkega Sokola Alojzija Hudca, ki si je priboril prvenstvo na lanskolletni mednarodni tekmi v Parizu, so povabili pred nedavnim nemški turnerji, da bi z njimi pomeril svoje moči. Tedaj mu češka sokolska zveza ni dovolila tekmovati. Sedaj pa zopet čitamo, da bi se imel udeležiti tekem, oziroma javnega nastopa najboljših telovadcev sveta v Nici, a mu zveza zopet ne priporoča udeležbe. Ker dobro poznamo nemške in druge najboljše telovadce sveta, se stališču češke sokolske zveze ne čudimo. Še celo švicarski telovadci, ki veljajo — skoraj bi rekel — za neprekosljive mojstre na orodju, morajo večkrat, prepustiti prvenstvo Nemčiji.

Smučarske tekme je priredil češki Orel dne 6. marca t. l. v Krkonoših. Tekem se je udeležilo 64 tekmovalcev in tekmovalk, ki so dosegli prav lepe uspehe. V teku na 18 km (zelo težka proga, višinska razlika 500 m) so bili doseženi naslednji uspehi: 1. Fr. Zajiček v času 1 ura 19 min, 24 sek; 2. B. Lukeš, 3. Hanuš. Za primer naj navedemo samo tekme za prvenstvo slovanske sokolske zveze na 18 km z mnogo manjšo višinsko razliko v kateri je bil dosežen najboljši čas v 1 uri 18 min in 15 sek, tedaj samo za 1 min 5 sek boljši od orlovskega. Pri Orlicah je zmagala na 5 km dolgi progi A. Hanušova v času 20 min 27 sek. Mladci so tekmovali na 8 km, naraščaj pa na 2 km dolgi progi. Skoki so odpadli, ker na skakalnici ni bilo snega.

Krepka roka

je lahko včasih koristna. Delavec Tomaž je stal 13 m visoko na lestvi nad skalnato stezo. Lestva se je zlomila, Tomaž je omahnil in zletel smrti v objem. Toda sredi poti ga v zraku prestreže z eno roko njegov sodelavec Albert in ga zadrži dve minuti. Nato pa ga zavijti proti gostemu grmovju in izpusti, ker mu je roka omagala. Tomaž prileti v vejevje in nepoškodovan skoči na noge.

Letalo jih je rešilo

Enajst mož s škune Baden-Baden je šest dni veslalo v čolnu za življenje in smrt po Karibskem morju v Srednji Ameriki; to morje kar mrzoli požrešnih morskih psov. Vsi so bili že izčrpani. Teda pa jih je zagledal letalec, po radiu poklical pomoč in rešeni so bili.

Ker hočem biti svoboden!

Za francoske revolucije so vstajniki nosili znake, v dokaz nove svobode. Neki možak pa se je drznil na cesto brez znaka na prsih. Brž ga nahruli vnet vstajnik: »Kako to, da nimaš znaka svobode!?« — »Človeče! Vendar zato, ker hočem biti svoboden!«

Hospic sv. Bernarda. Devetsto let že sprejema popotnike hospic ali zavetišče sv. Bernarda na prelazu istega imena. »Povsod drugod zahtevajo, da plačaš, tukaj pa lahko spiš, ješ in piješ, a vse za božji lon«, piše potnik, ki je letos hospic obiskal. — Legenda pripoveduje o sv. Bernardu Mentovskem, da so ga predstojniki radi njegove delavnosti pravkar hoteli zopet povišati, ko naleti na gručee francoskih romarjev, ki so pribežali z gorá in poročali strašne reči. Na prelazu, so pravili, neprestano preži na potnike roparska tolpa, ki vsakega desetega umori v žrtev svojemu maliku.

Bernard brž nabere nekaj pogumnih prostovoljcev in jo mahne z njimi

na prelaz. Ko se vrh prelaza obrnejo okoli vogla, zagledajo na poti kip malika, ki ga je žejalo po človeški krvi. Teda pa tudi roparji zapazijo in jim hite naproti. Bernard pa ovije okoli malika štolo in ga potegne s podstavka. Ko razbojniki to vidijo, pokažejo pete, češ da se ne morejo nič več zanesti na varstvo takega boga, ki še sebi ne more pomagati. — Nato pa začne sv. Bernard graditi hospic na prelazu Velikega sv. Bernarda med švico in Italijo, da bi v njem našli hrano in streho izmučeni potniki. Sredi 11. stoletja je stavbo dovršil.

Bernardov oče in mati, bogata barona, sina obiščeta, pa ju njegovo človekoljubno delo tako zelo navduši, da mu dasta večji del premoženja; iz tega in drugih daril je hospic mogel brezplačno hraniti in prenočevati ubožne potnike. Pred nekaj stoletji je Bernardova stavba pogorela, a precej so na istih temeljih zgradili novo, ki Bernardovo delo nadaljuje. Skoraj 900 let je že, odkar menihi sprejemajo pod streho vsakogar, ne da bi moral za hrano in stan kaj plačati. Samo v nabiralnik lahko kaj vržeš, sicer te pa še za ime ne vprašajo. — Zadnja leta je avtomobilski promet tako zelo narastel, da bi radi teh premožnejših potnikov bili ubožni skoraj odrinjeni. — Zato so menihi novo poslopje iz l. 1898 odstopili za hotel, staro pa še vedno služi prvotnemu namenu.

Slišali pa smo tudi, da se mislijo bernardinci naseliti še v Tibetu, zato so letos iskali primerne selišča.

Odveč. Motorista nista mogla dognati, kje se nahajata. »Kaj pa, če bi vprašala ljudi?« — »Le čemu? Saj bova čez deset minut spet čisto drugje.«

Velik. Dva fantiča se bahata s svojima očetoma. »Moj je tako velik, da lahko kar čez planke vidi!« — »Saj moj tudi, in še s klobukom na glavi!«

LJUDSKA POSOJILNICA

Ljubljana, Miklošičeva c. 6 (v lastni palači)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

obrestuje hranilne vloge
po najugodnejši obrestni
meri ter brez vsakega od-
bitka. Tudi rentni davek
plačuje posojilnica sama.

**Hranilne vloge znašajo nad
180 milijonov dinarjev!**

EDINI
SLOVENSKI
ZAVOD
BREZ
TUJEGA
KAPITALA
JE

V lastni
novi palači na
vogalu
Miklošičeve in
Masarykove
ceste poleg
kolodvora.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA LJUBLJANA

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
 2. Zvonove in steklo proti razpoki in prelomu.
 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
 4. Vzajemna zavarovalnica jamči za posmrtniško zavarovanje »Karitas«.
- Zastopniki v vseh mestih in farah.

